

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 5.2.2019
COM(2019) 71 final

Σύσταση για

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**για την έγκριση της συμμετοχής σε διαπραγματεύσεις σχετικά με δεύτερο πρόσθετο
πρωτόκολλο της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για το έγκλημα στον
κυβερνοχώρο (CETS αριθ. 185)**

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ

Η εξέλιξη των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας - εκτός από τις άνευ προηγουμένου ευκαιρίες που προσφέρει στην ανθρωπότητα - δημιουργεί επίσης προκλήσεις, μεταξύ άλλων για την ποινική δικαιοσύνη και, συνεπώς, για το κράτος δικαίου στον κυβερνοχώρο. Ενώ το έγκλημα στον κυβερνοχώρο και άλλα αδικήματα που συνεπάγονται ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία στα συστήματα πληροφορικής εξαπλώνονται ραγδαία και ενώ τα στοιχεία που συνδέονται με τα εν λόγω αδικήματα αποθηκεύονται ολοένα και περισσότερο σε διακομιστές σε ξένες, πολλαπλές, μεταβαλλόμενες ή άγνωστες δικαιοδοσίες, ήτοι στο νέφος, οι εξουσίες των αρχών επιβολής του νόμου παραμένουν περιορισμένες εξαιτίας εδαφικών ορίων.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την ασφάλεια του Απριλίου 2015¹, δεσμεύτηκε να εξετάσει τα εμπόδια στις ποινικές έρευνες για τα εγκλήματα που διευκολύνονται από τον κυβερνοχώρο, ιδίως όσον αφορά τη διασυνοριακή πρόσβαση σε ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία. Στις 17 Απριλίου 2018, η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση κανονισμού προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με την ευρωπαϊκή εντολή υποβολής και την ευρωπαϊκή εντολή διατήρησης ηλεκτρονικών αποδεικτικών στοιχείων σε ποινικές υποθέσεις² και πρόταση οδηγίας σχετικά με τη θέσπιση εναρμονισμένων κανόνων για τον ορισμό νόμιμων εκπροσώπων με σκοπό τη συγκέντρωση αποδεικτικών στοιχείων στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών («προτάσεις σχετικά με τα ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία»)³. Ο σκοπός των εν λόγω προτάσεων είναι να επιταχυνθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση η διαδικασία διατήρησης και συγκέντρωσης ηλεκτρονικών αποδεικτικών στοιχείων που αποθηκεύονται και/ή τηρούνται από παρόχους υπηρεσιών που είναι εγκατεστημένοι σε άλλη περιοχή δικαιοδοσίας.

Η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο

Η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο (CETS αριθ. 185) έχει στόχο να διευκολύνει την καταπολέμηση των αξιόποινων πράξεων κατά τις οποίες γίνεται χρήση δικτύων υπολογιστών. Η Σύμβαση 1) περιλαμβάνει διατάξεις για την εναρμόνιση των στοιχείων των αδικημάτων στο πλαίσιο του εθνικού ουσιαστικού ποινικού δικαίου και των συναφών διατάξεων στον τομέα του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο, 2) προβλέπει τις απαραίτητες αρμοδιότητες βάσει της εθνικής ποινικής δικονομίας για τη διερεύνηση και δίωξη των αδικημάτων αυτού του είδους, καθώς και άλλων αδικημάτων που διαπράττονται μέσω συστήματος ηλεκτρονικών υπολογιστών ή των οποίων τα αποδεικτικά στοιχεία υπάρχουν σε ηλεκτρονική μορφή και 3) αποσκοπεί στην εφαρμογή ταχέως και αποτελεσματικού συστήματος διεθνούς συνεργασίας. Η Σύμβαση είναι ανοικτή στα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης αλλά και στα μη μέλη. Επί του παρόντος, 62 χώρες αποτελούν συμβαλλόμενα μέρη της Σύμβασης, καθώς και 26 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης⁴. Η Σύμβαση δεν προβλέπει ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση δύναται να προσχωρήσει στη

¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο: Το ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την ασφάλεια, 28 Απριλίου 2015, COM (2015) 185 final.

² Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την ευρωπαϊκή εντολή υποβολής και την ευρωπαϊκή εντολή διατήρησης ηλεκτρονικών αποδεικτικών στοιχείων σε ποινικές υποθέσεις, 17 Απριλίου 2018, COM(2018) 225 final.

³ Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση εναρμονισμένων κανόνων για τον ορισμό νόμιμων εκπροσώπων με σκοπό τη συγκέντρωση αποδεικτικών στοιχείων στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών, 17 Απριλίου 2018, COM(2018) 226 final.

⁴ Όλες οι χώρες, με εξαίρεση την Ιρλανδία και τη Σουηδία, οι οποίες έχουν υπογράψει αλλά δεν έχουν επικυρώσει τη Σύμβαση, έχουν ωστόσο δεσμευτεί να προσχωρήσουν.

Σύμβαση. Η Ευρωπαϊκή Ένωση αναγνωρίζεται ωστόσο ως οργανισμός με καθεστώς παρατηρητή στην επιτροπή της Σύμβασης (T-CY). Σε αυτή τη βάση, η Ευρωπαϊκή Ένωση συμμετέχει στις συνεδριάσεις της επιτροπής της Σύμβασης.

Το άρθρο 46 παράγραφος 1 στοιχείο γ) της Σύμβασης προβλέπει ότι τα μέρη θα πρέπει να διενεργούν περιοδικά διαβουλεύσεις, κατά περίπτωση, για να διευκολύνεται η εξέταση τυχόν συμπλήρωσης ή τροποποίησης της Σύμβασης. Τα συμβαλλόμενα μέρη της Σύμβασης για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο εξετάζουν εδώ και αρκετό καιρό τις υπάρχουσες προκλήσεις και τα εμπόδια στην πρόσβαση των εθνικών δικαστικών και αστυνομικών αρχών σε ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία αδικημάτων στο πλαίσιο εγκληματικών ερευνών με τη μορφή ηλεκτρονικών δεδομένων, ήτοι από το 2012 έως το 2014, μέσω μιας ομάδας εργασίας για τη διασυνοριακή πρόσβαση στα δεδομένα, και από το 2015 έως το 2017 μέσω της Ομάδας για τα αποδεικτικά στοιχεία στο υπολογιστικό νέφος «Cloud Evidence».

Διαπραγματεύσεις σχετικά με δεύτερο πρόσθετο πρωτόκολλο της Σύμβασης

Κατόπιν υποβολής προτάσεων από την Ομάδα «Cloud Evidence»⁵, η επιτροπή της Σύμβασης για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο (T-CY) ενέκρινε ορισμένες συστάσεις, μεταξύ άλλων σχετικά με τη διαπραγμάτευση δεύτερου πρόσθετου πρωτοκόλλου της Σύμβασης για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο⁶ για ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας («δεύτερο πρόσθετο πρωτόκολλο»). Τον Ιούνιο του 2017, η επιτροπή της Σύμβασης για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο ενέκρινε τους όρους εντολής για την κατάρτιση δεύτερου πρόσθετου πρωτοκόλλου της Σύμβασης κατά την περίοδο από τον Σεπτέμβριο του 2017 έως τον Δεκέμβριο του 2019.

Σύμφωνα με τους όρους εντολής, το δεύτερο πρόσθετο πρωτόκολλο μπορεί να περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

- διατάξεις για αποτελεσματικότερη αμοιβαία δικαστική συνδρομή, ιδίως:
 - απλουστευμένο καθεστώς για την υποβολή αιτημάτων αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής για πληροφορίες σχετικά με συνδρομητές,
 - διεθνείς εντολές υποβολής στοιχείων / διαταγές επίδειξης,
 - άμεση συνεργασία μεταξύ των δικαστικών αρχών όσον αφορά αιτήματα αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής,
 - κοινές έρευνες και κοινές ομάδες έρευνας,
 - αιτήματα διατυπωμένα στην αγγλική γλώσσα,
 - ακρόαση μαρτύρων, θυμάτων και εμπειρογνομόνων μέσω ηχητικής διάσκεψης/εικονοδιάσκεψης,
 - διαδικασίες για επείγουσες περιστάσεις αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής (MLA).

⁵ Τελική έκθεση της ομάδας εργασίας για τα αποδεικτικά στοιχεία στο υπολογιστικό νέφος (T-CY Cloud Evidence) με τίτλο «Πρόσβαση της ποινικής δικαιοσύνης σε ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία στο νέφος: Συστάσεις για εξέταση από την T-CY» (Criminal justice access to electronic evidence in the cloud: Recommendations for consideration by the T-CY) της 16ης Σεπτεμβρίου 2016.

⁶ Το πρώτο πρόσθετο πρωτόκολλο (CETS αριθ. 189) της Σύμβασης για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο σχετικά με την ποινικοποίηση πράξεων ρατσιστικής και ξενοφοβικής φύσης, οι οποίες διαπράττονται μέσω συστημάτων υπολογιστών άνοιξε προς υπογραφή από τα κράτη που υπέγραψαν τη Σύμβαση το 2003. 31 χώρες αποτελούν συμβαλλόμενα μέρη του πρώτου πρόσθετου πρωτοκόλλου, συμπεριλαμβανομένων 17 κρατών μελών της ΕΕ.

- διατάξεις που προβλέπουν την άμεση συνεργασία με παρόχους υπηρεσιών σε άλλες δικαιοδοσίες όσον αφορά τα αιτήματα παροχής πληροφοριών σχετικά με συνδρομητές, αιτήματα διατήρησης και αιτήματα έκτακτης ανάγκης·
- σαφέστερο πλαίσιο και ισχυρότερες διασφαλίσεις για τις υφιστάμενες πρακτικές διασυννοριακής πρόσβασης στα δεδομένα·
- διασφαλίσεις, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων προστασίας δεδομένων.

Οι διαπραγματεύσεις για διάφορες διατάξεις του δεύτερου πρόσθετου πρωτοκόλλου προχωρούν με διαφορετικές ταχύτητες. Η τρέχουσα κατάσταση στις ομάδες εργασίας για τους τέσσερις βασικούς τομείς εργασίας που περιγράφονται στους όρους εντολής είναι η εξής:

- Οι διατάξεις σχετικά με τις «γλώσσες υποβολής των αιτημάτων» και την «επείγουσα αμοιβαία συνδρομή» είχαν εγκριθεί προηγουμένως από την ολομέλεια για την κατάρτιση του πρωτοκόλλου τον Ιούλιο του 2018.
- Οι διατάξεις σχετικά με την «Εικονοδιάσκεψη» εγκρίθηκαν προκαταρκτικά από την ολομέλεια για τη σύνταξη του πρωτοκόλλου τον Νοέμβριο του 2018.
- Η ολομέλεια για τη σύνταξη του πρωτοκόλλου που πραγματοποιήθηκε τον Νοέμβριο του 2018 επέτρεψε επίσης τη διεξαγωγή διεξοδικών συζητήσεων (διατάξεις σχετικά με τη «δικαιοδοσία» και το «υπόδειγμα έγκρισης») και ενημερώσεων («άμεση συνεργασία με τους παρόχους», «διεθνείς εντολές υποβολής στοιχείων», «επέκταση αναζητήσεων/πρόσβασης βάσει διαπιστευτηρίων», «κοινές έρευνες και κοινές ομάδες έρευνας» και «τεχνικές έρευνας»).
- Δεν έχει σημειωθεί ακόμη επαρκής πρόοδος σε άλλα θέματα (διασφαλίσεις, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων προστασίας δεδομένων).

2. ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Η παρούσα σύσταση υποβάλλεται στο Συμβούλιο προκειμένου αυτό να εγκρίνει τη συμμετοχή σε διαπραγματεύσεις, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της, σχετικά με δεύτερο πρόσθετο πρωτόκολλο, να εκδώσει οδηγίες διαπραγματεύσεως και να ορίσει την Επιτροπή ως διαπραγματευτή, σύμφωνα με το συνημμένο σχέδιο οδηγιών διαπραγματεύσεως, δυνάμει του άρθρου 218 της ΣΛΕΕ.

Το άρθρο 3 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ προβλέπει ότι η Ένωση έχει αποκλειστική αρμοδιότητα *«για τη σύναψη διεθνούς συμφωνίας ... κατά το μέτρο που ενδέχεται να επηρεάσει τους κοινούς κανόνες ή να μεταβάλει την εμβέλειά τους.»* Μια διεθνής συμφωνία μπορεί να επηρεάσει τους κοινούς κανόνες ή να μεταβάλει την εμβέλειά τους όταν ο τομέας που καλύπτεται από τη συμφωνία παρουσιάζει αλληλοεπικαλύψεις με την ενωσιακή νομοθεσία ή καλύπτεται σε μεγάλο βαθμό από το δίκαιο της Ένωσης.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση εξέδωσε κοινούς κανόνες βάσει του άρθρου 82 παράγραφος 1 και του άρθρου 16 της ΣΛΕΕ σε σχέση με τα στοιχεία που εξετάζονται για το δεύτερο πρόσθετο πρωτόκολλο. Το ισχύον νομικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης περιλαμβάνει συγκεκριμένα μέσα για την επιβολή του νόμου και τη δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις, όπως την οδηγία 2014/41/ΕΕ περί της ευρωπαϊκής εντολής έρευνας σε ποινικές υποθέσεις⁷, τη σύμβαση για την αμοιβαία δικαστική συνδρομή επί ποινικών υποθέσεων μεταξύ των κρατών

⁷ Οδηγία 2014/41/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3ης Απριλίου 2014, περί της ευρωπαϊκής εντολής έρευνας σε ποινικές υποθέσεις, ΕΕ L 130, σ. 1.

μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης⁸, τον κανονισμό 2018/1727 για τη Eurojust⁹, τον κανονισμό 2016/794 για την Ευρωπόλ¹⁰, την απόφαση-πλαίσιο 2002/465/ΔΕΥ του Συμβουλίου σχετικά με τις κοινές ομάδες έρευνας¹¹, την απόφαση-πλαίσιο 2009/948/ΔΕΥ του Συμβουλίου για την πρόληψη και τον διακανονισμό συγκρούσεων δικαιοδοσίας σε ποινικές υποθέσεις¹². Επιπλέον, η Ένωση έχει εκδώσει αρκετές οδηγίες που ενισχύουν τα δικονομικά δικαιώματα των υπόπτων και των κατηγορουμένων¹³.

Στο εξωτερικό επίπεδο, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει συνάψει διάφορες διμερείς συμφωνίες με τρίτες χώρες, όπως οι συμφωνίες σχετικά με την αμοιβαία δικαστική συνδρομή («ΑΔΣ») μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής¹⁴ και μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ιαπωνίας¹⁵.

Η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα αποτελεί θεμελιώδες δικαίωμα που κατοχυρώνεται στις Συνθήκες της ΕΕ και στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα μπορούν να υποβάλλονται σε

⁸ Πράξη του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 2000, με την οποία καταρτίζεται, βάσει του άρθρου 34 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η σύμβαση για την αμοιβαία δικαστική συνδρομή επί ποινικών υποθέσεων μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ΕΕ C 197 της 12.7.2000, σ. 1.

⁹ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1727 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Νοεμβρίου 2018, σχετικά με τον οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη συνεργασία στον τομέα της ποινικής δικαιοσύνης (Eurojust) και την αντικατάσταση και την κατάργηση της απόφασης 2002/187/ΔΕΥ του Συμβουλίου.

¹⁰ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/794 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2016, για τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου (Ευρωπόλ) και την αντικατάσταση και κατάργηση των αποφάσεων του Συμβουλίου 2009/371/ΔΕΥ, 2009/934/ΔΕΥ, 2009/935/ΔΕΥ, 2009/936/ΔΕΥ και 2009/968/ΔΕΥ, ΕΕ L 135 της 24.5.2016, σ. 53.

¹¹ Απόφαση-πλαίσιο 2002/465/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, σχετικά με τις κοινές ομάδες έρευνας, ΕΕ L 162 της 20.6.2002, σ. 1.

¹² Απόφαση-πλαίσιο 2009/948/ΔΕΥ του Συμβουλίου για την πρόληψη και τον διακανονισμό συγκρούσεων δικαιοδοσίας σε ποινικές υποθέσεις, ΕΕ L 328 της 15.12.2009, σ. 42.

¹³ Οδηγία 2010/64/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Οκτωβρίου 2010, σχετικά με το δικαίωμα σε διερμηνεία και μετάφραση κατά την ποινική διαδικασία, ΕΕ L 280 της 26.10.2010, σ. 1· οδηγία 2012/13/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2012, σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών, ΕΕ L 142 της 1.6.2012, σ. 1· Οδηγία 2013/48/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2013, σχετικά με το δικαίωμα πρόσβασης σε δικηγόρο στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας και διαδικασίας εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, καθώς και σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης τρίτου προσώπου σε περίπτωση στέρησης της ελευθερίας του και με το δικαίωμα επικοινωνίας με τρίτα πρόσωπα και με προξενικές αρχές κατά τη διάρκεια της στέρησης της ελευθερίας, ΕΕ L 294 της 6.11.2013, σ. 1· Οδηγία (ΕΕ) 2016/1919 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2016, σχετικά με τη δικαστική αρωγή για υπόπτους και κατηγορουμένους στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών και για καταζητουμένους σε διαδικασίες εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, ΕΕ L 297 της 4.11.2016, σ. 1· Οδηγία (ΕΕ) 2016/800 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2016, σχετικά με τις δικονομικές εγγυήσεις για τα παιδιά που είναι ύποπτοι ή κατηγορούμενοι στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών, ΕΕ L 132 της 21.5.2016, σ. 1· Οδηγία (ΕΕ) 2016/343 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2016, για την ενίσχυση ορισμένων πτυχών του τεκμηρίου αθωότητας και του δικαιώματος παράστασης του κατηγορουμένου στη δίκη του στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας, ΕΕ L 65 της 11.3.2016, σ. 1· Οδηγία 2012/13/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2012, σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών.

¹⁴ Απόφαση 2009/820/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2009, σχετικά με τη σύναψη, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της συμφωνίας σχετικά με την έκδοση μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και της συμφωνίας σχετικά με την αμοιβαία δικαστική συνδρομή μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, ΕΕ L 291 της 7.11.2009, σ. 40-41.

¹⁵ Συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ιαπωνίας για την αμοιβαία δικαστική συνδρομή επί ποινικών υποθέσεων, ΕΕ L 39 της 12.2.2010, σ. 20.

επεξεργασία μόνο σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 (γενικός κανονισμός για την προστασία δεδομένων)¹⁶ και την οδηγία (ΕΕ) 2016/680 (οδηγία για την προστασία των αστυνομικών δεδομένων)¹⁷. Το θεμελιώδες δικαίωμα όλων των πολιτών στον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, της κατοικίας και των επικοινωνιών κατοχυρώνεται επίσης στον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και περιλαμβάνει ως ουσιώδες στοιχείο τον σεβασμό της ιδιωτικότητας των επικοινωνιών ενός πολίτη. Τα δεδομένα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών μπορούν να υποβάλλονται σε επεξεργασία μόνο σύμφωνα με την οδηγία 2002/58/ΕΚ (οδηγία για την προστασία ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες)¹⁸.

Επιπλέον, για να αξιολογηθεί εάν ένας τομέας καλύπτεται ήδη σε μεγάλο βαθμό από κοινούς κανόνες, πρέπει να ληφθεί υπόψη όχι μόνο η παρούσα κατάσταση του δικαίου της Ένωσης στον οικείο τομέα, αλλά και οι προοπτικές εξέλιξής του, εφόσον είναι προβλέψιμες, κατά τη διεξαγωγή της συγκεκριμένης ανάλυσης. Ο τομέας που καλύπτεται από το δεύτερο πρόσθετο πρωτόκολλο έχει άμεση συνάφεια με τις προβλέψιμες μελλοντικές εξελίξεις των σχετικών κοινών κανόνων. Από την άποψη αυτή, οι προτάσεις της Επιτροπής του Απριλίου του 2018 σχετικά με τη διασυνοριακή πρόσβαση σε ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία είναι επίσης σημαντικές¹⁹.

Στο πεδίο εφαρμογής των προτάσεων περιλαμβάνονται συγκεκριμένοι τύποι παρόχων υπηρεσιών οι οποίοι παρέχουν υπηρεσίες στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ένας πάροχος παρέχει υπηρεσίες στην Ευρωπαϊκή Ένωση όταν προσφέρει στους χρήστες ενός ή περισσότερων κρατών μελών τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες του και όταν έχει ουσιώδη σύνδεση με την Ένωση, για παράδειγμα, όταν διαθέτει εγκατάσταση σε κράτος μέλος ή παρέχει υπηρεσίες σε μεγάλο αριθμό χρηστών στο εν λόγω κράτος μέλος. Οι πάροχοι χωρίς παρουσία στην Ευρωπαϊκή Ένωση υποχρεούνται να ορίσουν νόμιμο εκπρόσωπο στον οποίο μπορούν να απευθύνονται οι εντολές υποβολής στοιχείων.

Στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 18ης Οκτωβρίου 2018 αναφέρεται ότι «θα πρέπει να εξευρεθούν λύσεις για την ταχεία και αποτελεσματική διασυνοριακή πρόσβαση σε ψηφιακά πειστήρια, προκειμένου να καταπολεμηθεί αποτελεσματικά η τρομοκρατία και άλλα

¹⁶ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ.

¹⁷ Οδηγία (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της απόφασης-πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου.

¹⁸ Οδηγία 2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2002, σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την προστασία ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες) (ΕΕ L 201 της 31.7.2002, σ. 37), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2009/136/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2009, για την τροποποίηση της οδηγίας 2002/22/ΕΚ για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και υπηρεσιών, της οδηγίας 2002/58/ΕΚ σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 για τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για την επιβολή της νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών.

¹⁹ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την ευρωπαϊκή εντολή υποβολής και την ευρωπαϊκή εντολή διατήρησης ηλεκτρονικών αποδεικτικών στοιχείων σε ποινικές υποθέσεις, 17 Απριλίου 2018, COM(2018) 225 final· Πρόταση οδηγίας σχετικά με τη θέσπιση εναρμονισμένων κανόνων για τον ορισμό νόμιμων εκπροσώπων με σκοπό τη συγκέντρωση αποδεικτικών στοιχείων στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών, 17 Απριλίου 2018, COM(2018) 226 final.

σοβαρά και οργανωμένα εγκλήματα, τόσο εντός της ΕΕ όσο και σε διεθνές επίπεδο· οι προτάσεις της Επιτροπής σχετικά με τα ψηφιακά πειστήρια και την πρόσβαση σε χρηματοοικονομικές πληροφορίες, καθώς και για καλύτερη καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες θα πρέπει να έχουν συμφωνηθεί έως το τέλος της κοινοβουλευτικής περιόδου. Η Επιτροπή θα πρέπει επίσης να υποβάλει επείγοντως εντολές διαπραγμάτευσης για τις διεθνείς διαπραγματεύσεις σχετικά με τα ψηφιακά πειστήρια».

Οι προτάσεις της Επιτροπής για τα ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία παρέχουν τη βάση για μια συντονισμένη και συνεκτική προσέγγιση τόσο εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και από την Ευρωπαϊκή Ένωση σε διεθνές επίπεδο, λαμβανομένων δεόντως υπόψη των κανόνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της μη εισαγωγής διακρίσεων μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των υπηκόων τους. Η Επιτροπή, ενώ επισήμανε ήδη στην εκτίμηση επιπτώσεων που εκπόνησε σχετικά με τις προτάσεις για τα ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία ότι οι προτάσεις αυτές θα ήταν χρήσιμο να συμπληρωθούν με διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες για τη διασυνοριακή πρόσβαση σε ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία οι οποίες θα περιλαμβάνουν συνοδευτικές διασφαλίσεις, αποφάσισε πρώτα να προτείνει ενωσιακούς κανόνες σχετικά με τις κατάλληλες ρυθμίσεις και διασφαλίσεις για τη διασυνοριακή πρόσβαση σε ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία, προτού δρομολογήσει διεθνείς διαπραγματεύσεις με τρίτα μέρη²⁰.

Σε διεθνές επίπεδο, η Επιτροπή συνεχίζει να συμμετέχει ως παρατηρητής σε σχετικές συζητήσεις στο πλαίσιο της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο²¹. Το ζήτημα της διασυνοριακής πρόσβασης σε ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία αποτέλεσε τακτικό ζήτημα συζήτησης στις πρόσφατες υπουργικές συνόδους ΕΕ-ΗΠΑ στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων.

Οι δύο συστάσεις, για συμμετοχή στις διαπραγματεύσεις σχετικά με το δεύτερο πρόσθετο πρωτόκολλο της Σύμβασης για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο και για έναρξη διαπραγματεύσεων με τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, εγκρίνονται ταυτόχρονα από την Επιτροπή. Παρότι οι δύο διαδικασίες θα διεξαχθούν με διαφορετικούς ρυθμούς, αφορούν αλληλένδετα ζητήματα και οι δεσμεύσεις που θα αναληφθούν στο πλαίσιο της μίας διαπραγμάτευσης ενδέχεται να έχουν άμεσο αντίκτυπο σε άλλα σκέλη των διαπραγματεύσεων.

Παρότι οι προτάσεις για τα ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία αφορούν συγκεκριμένους τύπους παρόχων υπηρεσιών οι οποίοι παρέχουν υπηρεσίες στην αγορά της ΕΕ, υπάρχει ο κίνδυνος να θεσπιστούν υποχρεώσεις που θα προσκρούουν στη νομοθεσία τρίτων χωρών. Για να αντιμετωπιστούν αυτές οι συγκρούσεις νόμων, και κατ' εφαρμογή της αρχής της διεθνούς αβροφροσύνης, οι προτάσεις για τα ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία περιλαμβάνουν προβλέψεις για συγκεκριμένους μηχανισμούς αντιμετώπισης των περιπτώσεων στις οποίες πάροχος υπηρεσιών θα αντιμετωπίζει, στο πλαίσιο αιτήματος για αποδεικτικά στοιχεία, συγκρουόμενες υποχρεώσεις που θα απορρέουν από το δίκαιο τρίτης χώρας. Οι μηχανισμοί αυτοί περιλαμβάνουν μια διαδικασία επανεξέτασης για τη διευκρίνιση της κατάστασης. Το δεύτερο πρόσθετο πρωτόκολλο της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο θα πρέπει να έχει στόχο την αποφυγή αντικρουόμενων υποχρεώσεων μεταξύ των μερών της Σύμβασης για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο.

²⁰ Ενώ οι διαπραγματεύσεις με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο είναι σε εξέλιξη, το Συμβούλιο κατέληξε σε γενική προσέγγιση όσον αφορά την πρόταση κανονισμού της Επιτροπής, στο Συμβούλιο Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων στις 7 Δεκεμβρίου 2018.

²¹ Σύμβαση της Βουδαπέστης του Συμβουλίου της Ευρώπης για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο (CETS αριθ. 185), 23 Νοεμβρίου 2001, <http://conventions.coe.int>.

Ως εκ τούτου, μπορεί να θεωρηθεί ότι η σύναψη του δεύτερου πρόσθετου πρωτοκόλλου μπορεί να επηρεάσει τους κοινούς κανόνες ή να μεταβάλει την εμβέλειά τους.

Συνεπώς, η Ένωση έχει αποκλειστική αρμοδιότητα για τη διαπραγμάτευση του δεύτερου πρόσθετου πρωτοκόλλου που συμπληρώνει τη Σύμβαση για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο (δυνάμει του άρθρου 3 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ).

Το αντικείμενο του δεύτερου πρόσθετου πρωτοκόλλου θα εμπίπτει στις πολιτικές και τις αρμοδιότητες της ΕΕ, ιδίως στον τομέα των μέσων δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις (άρθρο 82 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ) και της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (άρθρο 16 της ΣΛΕΕ) και, σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης, οι διαπραγματεύσεις δεν θα μπορούσαν να διεξαχθούν χωρίς τη συμμετοχή της ΕΕ. Επιπλέον, η Επιτροπή έχει τον γενικό ρόλο της εκπροσώπησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 17 παράγραφος 1 της ΣΕΕ. Βάσει των ανωτέρω, η Επιτροπή θα πρέπει να οριστεί από το Συμβούλιο ως διαπραγματευτής για τη σύναψη του δεύτερου πρόσθετου πρωτοκόλλου που συμπληρώνει τη Σύμβαση για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο (CETS αριθ. 185).

3. ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Οι διαπραγματεύσεις θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι συμφωνηθείσες διατάξεις είναι σύμφωνες με το δίκαιο της ΕΕ και τις υποχρεώσεις των κρατών μελών που απορρέουν από αυτό, λαμβανομένης επίσης υπόψη της μελλοντικής του εξέλιξης. Επιπροσθέτως, θα πρέπει επίσης να διασφαλιστεί ότι το δεύτερο πρόσθετο πρωτόκολλο περιλαμβάνει ρήτρα αποσύνδεσης η οποία προβλέπει ότι τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης που καθίστανται συμβαλλόμενα μέρη του δεύτερου πρόσθετου πρωτοκόλλου ρυθμίζουν τις μεταξύ τους σχέσεις βάσει του ενωσιακού δικαίου. Ειδικότερα, θα πρέπει να διασφαλιστεί μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης η λειτουργία των προτάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τα ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία, καθώς και στο μέτρο που εξελίσσονται κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων μεταξύ των συννομοθετών στο πλαίσιο της νομοθετικής διαδικασίας και, τελικά, στην τελική τους (εγκεκριμένη) μορφή.

Το δεύτερο πρόσθετο πρωτόκολλο θα πρέπει να περιλαμβάνει τις αναγκαίες διασφαλίσεις για τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών που αναγνωρίζονται στον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το δικαίωμα στον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, καθώς και της κατοικίας και των επικοινωνιών, που αναγνωρίζεται στο άρθρο 7 του Χάρτη, το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, που αναγνωρίζεται στο άρθρο 8 του Χάρτη, το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου, που αναγνωρίζεται στο άρθρο 47 του Χάρτη, το τεκμήριο αθωότητας και τα δικαιώματα της υπεράσπισης, που αναγνωρίζονται στο άρθρο 48 του Χάρτη, και τις αρχές της νομιμότητας και της αναλογικότητας αξιοποιώνων πράξεων και ποινών, που αναγνωρίζονται στο άρθρο 49 του Χάρτη. Το δεύτερο πρόσθετο πρωτόκολλο θα πρέπει να εφαρμόζεται σύμφωνα με τα εν λόγω δικαιώματα και αρχές.

Στο πρωτόκολλο θα πρέπει να καθορίζονται οι κατάλληλες διασφαλίσεις σε θέματα προστασίας των δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής για τη συγκέντρωση, τη μεταβίβαση και την επακόλουθη χρήση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και των δεδομένων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, προκειμένου να διασφαλιστεί η πλήρης τήρηση από τους παρόχους υπηρεσιών της ΕΕ των υποχρεώσεων που υπέχουν δυνάμει της νομοθεσίας της ΕΕ σχετικά με την προστασία των δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής, στον βαθμό που μια τέτοια διεθνής συμφωνία θα μπορούσε να παρέχει τη νομική βάση για τη διαβίβαση δεδομένων κατόπιν εντολών ή αιτημάτων υποβολής στοιχείων που εκδίδονται από αρχή τρίτης χώρας η οποία αποτελεί συμβαλλόμενο μέρος του πρόσθετου πρωτοκόλλου, και απαιτούν από τον

υπεύθυνο επεξεργασίας ή τον εκτελούντα την επεξεργασία να αποκαλύψει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και δεδομένα ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Οι εν λόγω εγγυήσεις θα πρέπει επομένως να διασφαλίσουν την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των ελευθεριών των πολιτών της ΕΕ, ειδικότερα την προστασία της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, κατά τη γνωστοποίηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ή δεδομένων ηλεκτρονικών επικοινωνιών στις αρχές επιβολής του νόμου σε χώρες εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Λόγω της έλλειψης, στις προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τα ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία, διατάξεων σχετικά με την πρόσβαση των αρχών στα δεδομένα χωρίς τη βοήθεια μεσάζοντος («άμεση πρόσβαση») οποιαδήποτε χρήση των εν λόγω μέτρων μπορεί να βασίζεται μόνο στο εθνικό δίκαιο. Εάν το δεύτερο πρόσθετο πρωτόκολλο μπορεί να περιλάβει διατάξεις σχετικά με την «επέκταση των αναζητήσεων και την πρόσβαση βάσει διαπιστευτηρίων» και τις «τεχνικές έρευνας», κύριος στόχος θα πρέπει να είναι η ενίσχυση των διασφαλίσεων όσον αφορά την εν λόγω άμεση διασυνοριακή πρόσβαση σε δεδομένα προκειμένου να διασφαλιστεί η προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών των πολιτών της ΕΕ, και ειδικότερα η προστασία της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Η σύναψη του δεύτερου πρόσθετου πρωτοκόλλου θα πρέπει να επιτρέψει τη σύναψη διμερών συμφωνιών ή συνθηκών μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών του πρωτοκόλλου και μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών του πρωτοκόλλου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες να διέπουν τις σχέσεις τους. Για τον σκοπό αυτό θα πρέπει να παρεμβληθεί ανάλογη ρήτρα η οποία να προβλέπει ότι εάν δύο ή περισσότερα μέρη της Σύμβασης έχουν ήδη συνάψει συμφωνία ή συνθήκη σχετικά με τα θέματα που ρυθμίζει η Σύμβαση, ή ενδέχεται να το πράξουν στο μέλλον, έχουν τη δυνατότητα να εφαρμόζουν την εν λόγω συμφωνία ή συνθήκη ή να ρυθμίζουν τις σχέσεις τους αναλόγως, με την προϋπόθεση ότι αυτό γίνεται κατά τρόπο που να συνάδει με τους στόχους και τις αρχές της Σύμβασης. Η συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Πολιτειών σχετικά με τη διασυνοριακή πρόσβαση στα ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία για σκοπούς δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις θα πρέπει, στο πλαίσιο των διμερών σχέσεων μεταξύ των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να υπερισχύει κάθε άλλης συμφωνίας ή ρύθμισης που επιτεύχθηκε κατά τις διαπραγματεύσεις του δεύτερου πρόσθετου πρωτοκόλλου, στον βαθμό που καλύπτει τα ίδια θέματα.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την έγκριση της συμμετοχής σε διαπραγματεύσεις σχετικά με δεύτερο πρόσθετο πρωτόκολλο της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο (CETS αριθ. 185)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 218 παράγραφοι 3 και 4,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 9 Ιουνίου 2017, η επιτροπή των συμβαλλομένων μερών της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο (CETS αριθ. 185) (T-CY) εξέδωσε απόφαση για την έγκριση των όρων εντολής για την κατάρτιση δεύτερου πρόσθετου πρωτοκόλλου της Σύμβασης.
- (2) Οι όροι εντολής για το δεύτερο πρόσθετο πρωτόκολλο περιλαμβάνουν τα ακόλουθα στοιχεία προς προβληματισμό: διατάξεις για αποτελεσματικότερη αμοιβαία δικαστική συνδρομή (απλουστευμένο σύστημα υποβολής αιτημάτων αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής για πληροφορίες σχετικά με συνδρομητές· διεθνείς εντολές υποβολής στοιχείων / διαταγές επίδειξης· άμεση συνεργασία μεταξύ των δικαστικών αρχών όσον αφορά αιτήματα αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής· κοινές έρευνες και κοινές ομάδες έρευνας· αιτήματα διατυπωμένα στην αγγλική γλώσσα· ακρόαση μαρτύρων, θυμάτων και εμπειρογνομόνων μέσω ηχητικής διάσκεψης/εικονοδιάσκεψης· διαδικασίες για επείγουσες περιστάσεις αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής· διατάξεις που επιτρέπουν την άμεση συνεργασία με παρόχους υπηρεσιών σε άλλες δικαιοδοσίες όσον αφορά τα αιτήματα παροχής πληροφοριών για συνδρομητές, αιτήματα διατήρησης και αιτήματα έκτακτης ανάγκης· σαφέστερο πλαίσιο και ισχυρότερες διασφαλίσεις για τις υφιστάμενες πρακτικές διασυνοριακής πρόσβασης στα δεδομένα· διασφαλίσεις, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων προστασίας δεδομένων.
- (3) Η Ένωση εξέδωσε κοινούς κανόνες που καλύπτουν σε μεγάλο βαθμό τα στοιχεία που εξετάζονται για το δεύτερο πρόσθετο πρωτόκολλο, ειδικότερα, ένα ολοκληρωμένο σύνολο μέσων για τη διευκόλυνση της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις²² και τη διασφάλιση ελάχιστων προτύπων δικονομικών δικαιωμάτων²³, καθώς και διασφαλίσεις για την προστασία των δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής²⁴.

²²

Πράξη του Συμβουλίου, της 29.5.2000, για την κατάρτιση της σύμβασης για την αμοιβαία δικαστική συνδρομή επί ποινικών υποθέσεων μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ΕΕ C 197 της 12.7.2000, σ. 1· Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1727 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, σχετικά με τον οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη συνεργασία στον τομέα της ποινικής δικαιοσύνης (Eurojust) και την αντικατάσταση και την κατάργηση της απόφασης 2002/187/ΔΕΥ του Συμβουλίου, ΕΕ L 295 της 21.11.2018· Κανονισμός (ΕΕ) 2016/794 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2016, για τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου (Ευρωπόλ) και την αντικατάσταση και κατάργηση των αποφάσεων του Συμβουλίου 2009/371/ΔΕΥ, 2009/934/ΔΕΥ, 2009/935/ΔΕΥ, 2009/936/ΔΕΥ και 2009/968/ΔΕΥ, ΕΕ L 135 της 24.5.2016, σ. 53· Απόφαση-πλαίσιο 2002/465/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, σχετικά με τις κοινές ομάδες έρευνας, ΕΕ L 162 της 20.6.2002, σ. 1· Απόφαση-

- (4) Η Επιτροπή υπέβαλε επίσης πρόταση κανονισμού σχετικά με την ευρωπαϊκή εντολή υποβολής και την ευρωπαϊκή εντολή διατήρησης ηλεκτρονικών αποδεικτικών στοιχείων σε ποινικές υποθέσεις, καθώς και πρόταση οδηγίας σχετικά με τη θέσπιση εναρμονισμένων κανόνων για τον ορισμό των νόμιμων εκπροσώπων για τον σκοπό της συλλογής αποδεικτικών στοιχείων σε ποινικές διαδικασίες, που θεσπίζουν δεσμευτικές διασυνοριακές ευρωπαϊκές εντολές υποβολής και διατήρησης στοιχείων οι οποίες απευθύνονται άμεσα στον εκπρόσωπο παρόχου υπηρεσιών σε άλλο κράτος μέλος²⁵.
- (5) Ως εκ τούτου, το δεύτερο πρόσθετο πρωτόκολλο δύναται να επηρεάσει τους κοινούς κανόνες της Ένωσης ή να μεταβάλει την εμβέλειά τους.
- (6) Το άρθρο 82 παράγραφος 1 και το άρθρο 16 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ένωσης καθορίζουν τις αρμοδιότητες της Ένωσης στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις καθώς και της προστασίας των δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής. Για να προστατευτεί η ακεραιότητα του ενωσιακού δικαίου και να εξασφαλιστεί η διατήρηση της συνεκτικότητας των κανόνων του διεθνούς δικαίου και του δικαίου της Ένωσης, είναι αναγκαίο η Ένωση να συμμετέχει στις διαπραγματεύσεις σχετικά με το δεύτερο πρόσθετο πρωτόκολλο.
- (7) Το δεύτερο πρόσθετο πρωτόκολλο θα πρέπει να περιλαμβάνει τις απαραίτητες διασφαλίσεις για τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες, ειδικότερα το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της ιδιωτικής ζωής, το δικαίωμα στον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, καθώς και της κατοικίας και των επικοινωνιών, που αναγνωρίζεται στο άρθρο 7 του Χάρτη, το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αναγνωρίζεται στο άρθρο 8 του Χάρτη, το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου που αναγνωρίζεται στο άρθρο 47 του Χάρτη, το τεκμήριο αθωότητας και

²³ πλαίσιο 2009/948/ΔΕΥ του Συμβουλίου για την πρόληψη και τον διακανονισμό συγκρούσεων δικαιοδοσίας σε ποινικές υποθέσεις, ΕΕ L 328 της 15.12.2009, σ. 42· Οδηγία 2014/41/ΕΕ περί της ευρωπαϊκής εντολής έρευνας σε ποινικές υποθέσεις, ΕΕ L 130 της 1.5.2014, σ. 1.

Οδηγία 2010/64/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Οκτωβρίου 2010, σχετικά με το δικαίωμα σε διερμηνεία και μετάφραση κατά την ποινική διαδικασία, ΕΕ L 280 της 26.10.2010, σ. 1· Οδηγία 2012/13/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2012, σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών, ΕΕ L 142 της 1.6.2012, σ. 1· Οδηγία 2013/48/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2013, σχετικά με το δικαίωμα πρόσβασης σε δικηγόρο στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας και διαδικασίας εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, καθώς και σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης τρίτου προσώπου σε περίπτωση στέρησης της ελευθερίας του και με το δικαίωμα επικοινωνίας με τρίτα πρόσωπα και με προξενικές αρχές κατά τη διάρκεια της στέρησης της ελευθερίας, ΕΕ L 294 της 6.11.2013, σ. 1· Οδηγία (ΕΕ) 2016/1919 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2016, σχετικά με τη δικαστική αρωγή για υπόπτους και κατηγορουμένους στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών και για καταζητούμενους σε διαδικασίες εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, ΕΕ L 297 της 4.11.2016, σ. 1· Οδηγία (ΕΕ) 2016/800 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2016, σχετικά με τις δικονομικές εγγυήσεις για τα παιδιά που είναι ύποπτοι ή κατηγορούμενοι στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών, ΕΕ L 132 της 21.5.2016, σ. 1.

²⁴ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ· Οδηγία (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της απόφασης-πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου.

²⁵ COM (2018) 225 final και COM (2018) 226 final.

τα δικαιώματα της υπεράσπισης που αναγνωρίζονται στο άρθρο 48 του Χάρτη, και τις αρχές της νομιμότητας και της αναλογικότητας αξιοποιώνων πράξεων και ποινών που αναγνωρίζονται στο άρθρο 49 του Χάρτη. Το δεύτερο πρόσθετο πρωτόκολλο θα πρέπει να εφαρμόζεται σύμφωνα με τα εν λόγω δικαιώματα και αρχές.

- (8) Σύμφωνα με το άρθρο 42 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1725 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²⁶, ζητήθηκε η γνώμη του Ευρωπαϊκού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων, ο οποίος γνωμοδότησε στις ...²⁷,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να διαπραγματευτεί, εξ ονόματος της Ένωσης, το δεύτερο πρόσθετο πρωτόκολλο της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο (CETS αριθ. 185).

Άρθρο 2

Οι οδηγίες διαπραγμάτευσης παρατίθενται στο παράρτημα.

Άρθρο 3

Οι διαπραγματεύσεις διεξάγονται σε διαβούλευση με ειδική επιτροπή που ορίζεται από το Συμβούλιο.

Άρθρο 4

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Επιτροπή.

Βρυξέλλες,

*Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος*

²⁶ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1725 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2018, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης και την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 και της απόφασης αριθ. 1247/2002/ΕΚ (ΕΕ L 295 της 21.11.2018, σ. 39).

²⁷ ΕΕ C ...